

ÀMBIT DE LA CATALUNYA DEL NORD

Per Gentil Puig, Ceret (CCCV, Vallespir)

EIX NÚM. 5 - LLEGIT AL CONGRÉS

SITUACIÓ DE LA LLENGUA A LA CATALUNYA DEL NORD

La qüestió de la situació de la llengua a la Catalunya del Nord ha sorgit de manera unànime, a la reunió de Perpinyà d'aquest Àmbit, el 14 de juny passat, i s'acordà que es presentaria com una ponència suplementària dins del Congrés presencial d'aquest mes d'octubre. La redacció i defensa s'encarregà a Gentil Puig i Moreno del *Centre Cultural Català del Vallespir*, el qual ha fet gestions concretes a prop d'altres especialistes nord-catalans per aconseguir llur participació i implicació en la redacció.

Els enormes problemes generats per la situació crítica de la llengua catalana provenen de lluny, i no es pot imputar-ne la causa al poble de la Catalunya del Nord, que prou ha fet per mantenir la seva identitat i la seva llengua, resistint durant més de dos segles i escaix després de l'annexió del Tractat dels Pirineus de 1659 a un dels estats més centralista del món. En efecte, amb les lleis Jules Ferry de 1881 començà la francització efectiva del poble nord-català (les èlits de les classes benestants ho havien estat molt abans, durant tot el segle XIX). Després, ha calgut comptar 3 generacions i 2 guerres mundials perquè els infants nord-catalans canviïn de llengua materna (del català al francès). Aquest canvi greu de llengua materna s'opera entorn dels anys 40-50. Actualment, $\frac{3}{4}$ de segle més tard, es constata un ús feble de la llengua catalana (un 18% el parla "normalment", segons les darreres enquestes estadístiques de 2004) (1). A més, és una llengua que, fins fa pocs anys, només s'havia transmès oralment. Ara, l'escola la comença a ensenyar.

Molta gent manifesta encara una certa vergonya a parlar català perquè durant 3 segles l'Estat francès i les institucions oficials, sobretot l'escola, l'han pejorat. La diglòssia continua existint a la Catalunya del Nord, tot i que certs observadors afirmen que comencen a aparèixer indicis de lleialtat lingüística a certs sectors de la població.

També existeix una oposició sorda a la llengua catalana, i a totes les llengües regionals, provinent dels sectors més ultrarepublicans, que fa poc han trobat un eco al Senat i a

(1) Puig i Moreno, Gentil (2006): "Anàlisi de l'enquesta estadística dels usos lingüístics a la Catalunya del Nord" a Aïnes Noves núm.1, Premses Universitàries de Perpinyà.

l'Académie de la Langue Française. S'oposaven a la iniciativa d'alguns diputats d'introduir el respecte de les llengües i cultures regionals com a patrimoni de la República a la Constitució, proposta finalment acceptada per una veu de majoria. Precisem però que l'Article 2 de la Constitució (Llei Toubon d'agost del 1994) estipula que el francès és l'única llengua oficial. A més, l'Estat francès tampoc no ha signat la *Carta europea de les llengües regionals i minoritàries*. Sembla doncs molt soroll per poca cosa. Caldrà esperar canvis més decisius i una evolució més favorable del moviment de defensa de les llengües de França, i les orientacions de la Unió Europea.

A més, hem de fer referència a les dificultats provinents d'una administració centralitzada de fa més de dos segles que no facilita gens la descentralització, ni la regionalització ni el respecte de la diversitat lingüística i cultural (notem però, que alguns funcionaris territorials comencen a admetre alguns canvis). Un altre factor que representa una dificultat afegida correspon a l'afebliment del moviment cultural nord-català, que ha conegut moments més favorables durant els anys 80.

Actualment, un possible perill amenaça l'associacionisme cultural nord-català, és la dependència econòmica creixent de les subvencions institucionals regionals o de la *Generalitat de Catalunya*. A la reunió de l'Àmbit de la Catalunya del Nord s'ha denunciat amb força l'existència d'un desequilibri flagrant en l'atribució de les subvencions de la *Generalitat*. Cal doncs mantenir, sense renunciar als ajuts, un grau elevat de dedicació benèvola dels membres de les associacions culturals que correspon, de fet, al que era la militància cultural i política dels anys 70-80.

Les dificultats a la Catalunya del Nord provenen del fet que molt sovint s'han de fer uns tràmits administratius molt complexos per a obtenir l'autorització d'ensenyar la llengua i la cultura catalanes a l'escola. Cal l'acord dels pares de família, el de l'equip de mestres (no sempre favorables) dels directors de centre, de la Inspecció d'Acadèmia que ho ha de comunicar al Ministeri d'Educació. Les dificultats d'ensenyament, de formació i d'educació en una llengua que no sigui la llengua francesa, són doncs enormes.

Per progressar en aquest àmbit s'ha de partir de que ja s'ha aconseguit fins ara, i continuar pressionant totes les institucions de l'Estat que, per la seva banda, tenen tendència a bloquejar les demandes del moviment de defensa de les llengües regionals. Què s'ha aconseguit concretament a la Catalunya del Nord durant aquests 50 darrers anys, sobretot a partir de la Llei Deixonne de 1951 ? Fonamentalment, l'existència de tres

modalitats d'ensenyament del o en català :

- 1- La sensibilització o iniciació a la llengua catalana (els alumnes reben de 1 a 3 hores setmanals). Concerneix un 23% del conjunt de l'alumnat de l'escola pública i privada primària de Catalunya del Nord (Hi ha a la Catalunya del Nord un total de 42.000 alumnes entre maternal i primària (Cf. *L'Indépendant* del 3 de setembre de 2008).
- 2- Les "fileres bilingües" o xarxes (12 hores d'ensenyament en català i 12 hores en francès). Concerneix entorn del 5% del conjunt de l'alumnat de l'escola pública i privada de primària de la Catalunya del Nord. (Fonts: Centre Departamental de Documentació Pedagògica i APA).
- 3- Les escoles d'immersió "*La Bressola*" (és una associació privada que rep subvencions importants de la Generalitat de Catalunya i també d'altres organismes i municipis): Concerneix una ultraminoria d'alumnes (el 1,30% del conjunt de l'alumnat de primària).

Per començar a canviar aquesta situació escolar difícil caldria poder introduir certes modificacions en l'estructura educativa francesa, com la creació dels *Conseils Escolars*, tal i com existeixen al *Principat*. D'aquesta manera les associacions de pares d'alumnes podrien conèixer de més a prop el que fan els alumnes i podrien contribuir en l'educació dels seus fills, dins i fora de l'escola. Les associacions culturals catalanes podrien fer conèixer les diferents modalitats de la cultura catalana, per exemple, ensenyant la sardana, les festes, els ballets catalans, les cançons tradicionals catalanes i totes les activitats lúdiques que tenen un alt valor educatiu.

Allà on existeixen fileres bilingües caldria crear seccions catalanes a les biblioteques municipals, com es comença fer a Ceret (*Les Conselleries de Cultura i d'Ensenyament de la Generalitat* ja ens envien llibres i materials). Les escoles d'immersió "*La Bressola*" podrien servir d'exemple pedagògic i facilitar els contactes amb les institucions pedagògiques catalanes, però malauradament, encara no es fa. S'haurien d'intensificar els contactes amb els centres escolars de primària del *Principat* per tal que els alumnes puguin practicar la llengua amb més naturalitat. A més, caldria desenvolupar les aules d'informàtica a cada centre escolar nord-català (com s'ha aconseguit als centres escolars del *Principat* d'ençà d'uns 15-20 anys) per a intensificar el desenvolupament dels

intercanvis escolars per internet i reals.

Pel que fa a la cultura nord-catalana es constata una presència i una vitalitat més consistent comparat al grau d'ús de la llengua catalana. Aquesta diferència hauria de ser motiu de reflexió per a entendre el procés de reconstrucció de la identitat. Tanmateix, la cultura nord-catalana és percebuda positivament pels nouvinguts (que a vegades anomenen *neocatalans*), i gaudeix d'una bona acceptació del públic no català. Els residents estrangers comunitaris, cada vegada més nombrosos, manifesten un interès marcat per participar als actes, manifestacions, festes i a l'aprenentatge de la llengua, sovint més que no pas els propis autòctons. Ells no pateixen tots els bloquejos psicològics derivats de la diglòssia. Veiem ara quina és la situació real de la llengua.

Enquestes sobre els Usos Lingüístics a la Catalunya del Nord (EULCN)

Els resultats globals de dues enquestes recents; una primera encarregada per *l'Institut de Sociolingüística Catalana (ISC) de la Generalitat de Catalunya*, realitzada en francès i per telèfon el mes de gener de 2004; una segona enquesta complementària realitzada en català per estudiants de català de la Universitat de Perpinyà amb l'orientació de *l'Observatori Sociolingüístic (OSL) de la Delegació territorial de l'IEC de la Universitat de Perpinyà*, el novembre de 2004.

RESULTATS COMPARATS DE LA COMPRESIÓ ORAL (COMPRÈN) I L'EXPRESSIÓ ORAL (PARLA)	
ENQUESTA ISC EN FRANCÈS - GENER 2004	ENQUESTA OSL EN CATALÀ - NOVEMBRE 2004
1- Diu comprendre el català = 65,30 %	1- Comprensió verificada en català = 45,60 %
2- Diu parlar el català = 37,10 %	2- Expressió verificada en català = 18,40 %

Els resultats de les persones enquestades del mes de gener (ISC) expressen allò que realment els agradaria que fos l'ús de la llengua. Són representacions de la realitat dels propis enquestats i no pas la realitat observable de l'ús de la llengua catalana (alguns especialistes les consideren més importants que l'ús real). Per contra, l'enquesta del mes novembre (OSL) realitzada en català indica la competència real i fins i tot certes actituds d'ús de la llengua. Aquests darrers resultats semblen molt més conformes a la realitat.

Ens centrarem ara en dos reptes essencials que les representacions han posat en relleu i que concerneixen, d'una banda, la situació i les perspectives de l'ensenyament escolar del català, i de l'altra, les perspectives de l'ús social de la llengua a la Catalunya del Nord.

Demanda dels pares d'alumnes i ensenyament escolar del i en català.

Un 75 % dels pares d'alumnes de l'enquesta "EULCN", és a dir, les tres quartes parts, reclamen un ensenyament del català per als seus fills. Són uns percentatges prou significatius d'una demanda social forta i tossuda que, fins ara, des de les institucions ningú no ha orientat, ni analitzat, ni tampoc no ha atès correctament. Amb tot, l'àmbit de l'ensenyament de la llengua a la Catalunya del Nord, és l'únic en el qual s'han pogut aconseguir avenços significatius a favor de la llengua catalana d'ençà de 1951, data de la Llei Deixonne. Han estat conquestes jurídiques durant més de 40 anys de lluites dels defensors de les llengües "regionals" de França.

Costarà molt de modificar una concepció i una pràctica republicana concebuda ara fa més de dos segles contra les monarquies reaccionàries; una concepció republicana reforçada durant la III República amb l'escola laica gratuïta i obligatòria. Els temps i el context polític i social han canviat, però, la República no canvia els seus fonaments. Com ja hem dit, l'Article 2 de la Constitució imposa la prioritat a una llengua única: el francès. En aquest context cal trobar la fórmula i la manera per a fer compatibles 3 principis que, ara per ara, semblen indefugibles i irrenunciables, a uns i altres:

- 1- La igualtat republicana per a tots els ciutadans,
- 2- La prioritat de l'ensenyament de la llengua francesa (Article 2 de la Constitució)
- 3- El respecte de la llengua i la cultura regional (Article 1 de la Constitució)

És a dir al punt 3, el respecte de la llengua històrica del país i l'ensenyament per a tots els alumnes i no únicament per a alguns privilegiats o "indígenes". Cal aconseguir l'ensenyament generalitzat de la llengua catalana, a un moment o a un altre, a un nivell educatiu o a un altre de cada alumne nord-català. És una qüestió de voluntat política perquè una majoria d'alumnes hi puguin tenir accés, i arribar a un nivell de coneixement més o menys intensiu, segons les possibilitats.

Quines són les possibilitats d'estendre l'ensenyament del català més que el que fins ara s'ha fet ? Les autoritats acadèmiques diuen que ja fan el màxim del que permeten les orientacions ministerials actuals, en un context de compressió pressupostària i de

reducció de llocs de treball en l'ensenyament públic. No ho ignorem, però, l'experiència demostra que, malgrat totes les dificultats pressupostàries quan hi ha voluntat política, sempre existeix una solució.

Com arribar a un redreçament de l'ús de la llengua en els àmbits més significatius ?

Un altre objectiu concerneix aquells àmbits d'ús social de la llengua catalana que són deficitaris, i en els quals és possible avançar. Els resultats de l'enquesta "EULCN" i la percepció dels propis enquestats són positius, car

- un 64% manifesta el desig d'augmentar el seu ús, i
- un 57% creu que tothom hauria de parlar català.

A partir d'aquestes dades, sobre les quals mai no ha existit cap campanya de sensibilització, cal construir i desenvolupar un programa de consolidació de l'ús social, administratiu i cultural. La publicació el desembre de 2007 per l'Assemblea Departamental de la "Carta de Llengua Catalana" ha de servir de base per a una reflexió global. Cal saber quins són objectius a curt, mig i llarg termini per a cada àmbit d'ús. I sobretot, cal passar de les paraules i de les bones intencions als actes reals.

El català als ajuntaments

La campanya "*El català als ajuntaments*", ha estat iniciada per l'ajuntament de Perpinyà. Un document jurídic recull les indicacions que els ajuntaments poden fer, sense que cap llei estatal ho impedeixi. Poden decidir de la retolació interna i externa a l'ajuntament dels serveis municipals i dels carrers. Poden redactar circulars, comunicats municipals bilingües, organitzar actes culturals, fer cursos de llengua per a adults i pel personal administratiu. Poden mancomunar esforços amb d'altres municipis. Poden encomanar als especialistes i universitaris que estudiïn la toponímia del seu terme municipal, com s'està fent a certs municipis, com Montferrer al Vallespir.

Els cursos de llengua catalana

És una de les accions precursors de la recuperació de la llengua a Catalunya del Nord. Cal que la majoria dels municipis nord-catalans amplïïn l'oferta i disposin d'aquests cursos, i també que la coordinació pedagògica utilitzi molt més els recursos didàctics de la xarxa digital i que pugui experimentar els documents en línia molt nombrosos i eficaços. L'experiència d'aprenentatge de les "parelles lingüístiques" entre l'Alt Empordà

i el Vallespir s'ha de generalitzar perquè no necessita cap pressupost institucional, consolida els lligams transfronterers i afavoreix un aprenentatge amb trucades telefòniques i comunicació amb correspondència electrònica.

Les associacions culturals

Les associacions culturals nord-catalanes estan passant de l'estadi de conservació del patrimoni -en el qual massa sovint han estat confinades- a l'estadi de modernització de la cultura. Així, certes manifestacions culturals catalanes mobilitzen la gent i sobretot el jovent, com les colles castelleres, els grups de graellers i de diables que tenen un gran èxit, també a Catalunya del Nord. No es tracta d'abandonar les manifestacions tradicionals, cal adaptar-les i modernitzar-les.

La creació artística i literària.

Un domini en el qual la cultura catalana pot esdevenir universal és el de la creació artística, i l'art català ho ha demostrat, fins i tot a Catalunya del Nord. Citem només dos noms: Pablo Picasso que converteix Ceret en la meca del cubisme (amb la seva estada de 1911 a 1913), i Pau Casals a Prada de Conflent (de 1939 a 1955) i on també trobà refugi Pompeu Fabra. Però no són els únics, Manolo Hugué, Joan Miró, Salvador Dalí i Antoni Tàpies també han marcat l'espai nord-català. El Consell Regional i del Consell Departamental s'han adonat de la rellevància que tenia el Museu d'Art Modern de Ceret i han decidit amb l'ajuntament de Ceret de col·laborar per a fer-ne un lloc altament simbòlic de la cultura catalana. De 1909 a 1914, amb Manolo Hugué, Pablo Picasso, Georges Braque, Marc Chagall, Juan Gris i Nàim Soutine, etc. Ceret fou un indret on l'avanguardia cultural barcelonina i l'Escola de Montmartre varen retrobar-se i projectar-se dins la història internacional de l'art modern. El cubisme deu molt a la vila de Ceret on va madurar amb Picasso, Juan Gris i Georges Braque.

L'àmbit de la creació literària dels joves escriptors nord-catalans representa un altre espai significatiu de la creació artística. Les temàtiques literàries d'aquests joves escriptors, són un reflexe de la societat nord-catalana en la qual són immersos, i les contradiccions de les quals es nodreixen. Societat nord-catalana que descriuen sense miraments amb un llenguatge cru i original resultant, sens dubte, del conflicte cultural franco-català viscut personalment i que és sovint postmodern i gairebé sempre provocatiu. (Cf. El "*Manifest revulsista nord-català*" de 1998).

El món empresarial nord-català

El món empresarial nord-català és un dels àmbits menys representat en el moviment nord-català. És un sector que té molta influència i que pot ajudar a una política lingüística forta i coherent. Existeixen empresaris nord-catalans que tenen relacions amb empresaris de Catalunya Principat, alguns assumeixen la catalanitat amb claretat i naturalitat. Existeix una reflexió sobre una economia nord-catalana més moderna. Economia que ha rebut sotregades molt dures durant aquests 25 darrers anys, que busca sortida per als seus productes genuïns amb una nova perspectiva més sostenible i solidària amb les altres economies. Aquesta concepció econòmica -que és molt present i desenvolupada a Bretanya- proposa de relligar producció i identitat cultural amb un estil de mundialització que s'oposa a la globalització ultraliberal. Aquella que no diu el seu nom, ni la seva identitat i que imposa amb mitjans colossals el seu model i els seus interessos per damunt de totes les economies regionals d'arreu del món. En l'espai de la Mediterrània nord-occidental, una dinàmica econòmica s'està dibuixant en un marc euroregional impulsada pels dirigents de la Generalitat, de la Catalunya del Nord, de les Balears i d'Aragó, i potser un dia de València. És un mercat potencial de 12 milions d'habitants. Són unes perspectives suggerents que necessiten desenvolupar-se.

L'àmbit esportiu nord-català

L'àmbit esportiu nord-català és molt més conegut gràcies a l'equip de rugbi de Perpinyà de la "USAP" que juga a la primera divisió francesa i obté resultats esportius remarcables, és un dels millors clubs de França i fins i tot, un dels grans equips del campionat europeu de rugbi. D'ençà pocs anys, ha establert relacions amb el "*Futbol Club Barcelona*". L'himne de l'"USAP" és l'Estaca de Lluís Llach. El Club és un exemple, però no pas un cas aïllat, el món del rugbi és català. Amb els seus èxits s'ha convertit aquests últims anys en una mena de màquina identitària -comparable al Barça- pels seus seguidors i per tot un poble. A Catalunya del Nord, hom recorda encara la impressionant onejada de senyeres dels 25 mil seguidors del club català baixant els Camps Elisis de París, després de la final perduda contra l'"*Stade Français*" l'any 1998.

"Perpignan la catalane" i "L'Accent catalan de la République".

Els eslògans: "*Perpignan la catalane*", de la vila de Perpinyà (de dretes), i "*L'accent catalan de la République*," del Consell Departamental (d'esquerres), demostren que

existeix sobre la catalanitat un consens entre les dues institucions polítiques més significatives. Aquesta situació demostra que la cultura catalana, en sentit ample, és ara un fet assumit per tothom. Dreta i esquerra recolzen la llengua i la cultura nord-catalanes i només la inèrcia i la burocràcia estatal representen un fre molt fort.

Resum de les propostes concretes per al redreçament de la llengua catalana

Les propostes de millora i les reivindicacions per una qüestió tan significativa i problemàtica com la de la llengua i la cultura nord-catalanes, mereixen un estudi molt més aprofundit que el que ara podem presentar. Així que a continuació, només podrem resumir alguns aspectes que considerem malgrat tot fonamentals.

- 1- Cal reforçar el moviment cultural nord-català amb noves formes i perspectives perquè és la garantia perquè les reivindicacions puguin ser ateses, mitjançant la pressió i les demandes davant de les autoritats ministerials (Inspecció d'Acadèmia), regionals (*Conseil Régional*) i departamentals (*Conseil Départemental*).
- 2- De fa pocs anys, unes possibilitats jurídiques i administratives d'obertura i de respecte de les llengües i cultures regionals s'estan gestant arreu de l'Estat. Es tracta de l'emergència dels *convenis Estat-Regió i Estat-Departament* que ja s'han aconseguit, en el primer cas, a la Regió Bretanya, i en el segon cas, al *Departament dels Pirineus Atlàntics* (País Basc). En aquest darrer Departament es tracta d'un inici de normalització lingüística (retolació toponòmica i ensenyament) de dues llengües regionals: la llengua basca (a partir de les variants septentrionals) i de la llengua occitana (variant dialectal gascona, a la qual pertany l'aranès). Caldria que les autoritats departamentals nord-catalanes (*Conseil Général dels PO*) puguin aconseguir un conveni semblant amb l'Estat francès.
- 3- Cal començar a aplicar amb mesures concretes la *Carta de la Llengua Catalana* recentment aprovada (Desembre de 2007) pel *Consell General dels PO* (Catalunya del Nord). És un instrument jurídic original i insòlit a França que pot suplir, de moment, allò que l'Estat francès continua refusant, així com l'absència d'un conveni Estat-Departament dels P.O.
- 4- D'altra banda, el *Consell General dels Pirineus Orientals* pot ajudar i activar les accions dels ajuntaments a favor del català. De fet, molts ajuntaments nord-catalans

ja han començat fa uns 20 anys una retolació dels seus carrers en català i promouen cursos de llengua catalana. Globalment, caldria pensar en una campanya a favor del català, però no sembla pas que, de moment, sigui prevista per cap institució.

- 5- Una perspectiva realitzable ràpidament, facilitada per l'ajut recent de *l'Eurodistricte*, són els intercanvis entre ambdós costats de la frontera, fomentant els agermanaments entre municipis, així com també els projectes transfronterers (per ex. el *Festival Transfronterer Vallespir-Alt Empordà*), organitzat entre *el Centre Cultural Català del Vallespir* i *l'Òmnium Cultural de l'Alt Empordà* (2). És una possibilitat molt interessant, massa poc utilitzada, que tenim al nostre abast per a incentivar els intercanvis i alhora afavorir l'ús del català.
- 6- Pel que fa a l'ensenyament del català caldria que el *Consell General dels Pirineus Orientals* llancés, per primera vegada, una campanya publicitària per a generalitzar l'ensenyament del català a les escoles primàries, per passar de l'actual 23% al 75% que correspon a la demanda formulada a les enquestes sociolingüístiques. Per arribar-hi cal voluntat política, la mateixa que han mostrat aprovant la *Carta de la llengua catalana*. És una ocasió per a materialitzar-la. És possible aconseguir-ho, sense pressupost suplementari, a partir dels recursos materials i humans existents, amb un pla quadrienal de reciclatge lingüístic i pedagògic dels mestres en exercici. Els mitjans pedagògics i les experiències educatives en català existeixen, així com també la demanda social, només cal VOLUNTAT POLÍTICA.
- 7- Tanmateix, creiem que a la Catalunya del Nord no es pot construir una escola catalana com a tal -com alguns militants la reclamen- és a dir, una escola catalana no aïllada del conjunt dels altres centres escolars públics nord-catalans. Cal primer aconseguir la generalització de l'ensenyament del català per a tots els alumnes de l'escola pública francesa. En segon lloc, cal en paral·lel, continuar consolidant les actuals "*fileres bilingües*" o xarxes català-francès que només representen el 5% del conjunt dels alumnes de la Catalunya del Nord. Finalment, en una tercera etapa i, amb el temps, perquè ningú no s'imagina que serà fàcil arribar-hi, aconseguir la transformació progressiva de l'escola pública francesa en una escola catalana. Però, no es poden invertir ni les etapes ni els objectius.
- 8- *Ràdio Arrels* pot contribuir amb eficàcia al redreçament de la llengua dins i fora de l'escola. Alguns dels seus tècnics i periodistes tenen més de 25 anys d'experiència i

poden aportar allò que molts mestres necessiten, més fluïdesa, més naturalitat i competència lingüística. A més, *Ràdio Arrels* pot reforçar el lligam entre l'escola (massa sovint encara aïllada) i la societat nord-catalana. Pel que fa a les emissions de televisió provinents del *Principat*, notem que els televidents nord-catalans desitgen que s'evitin les intervencions en castellà no subtítulades perquè ells no l'entenen. Sobretot que, a vegades, es subtitula en català normatiu les persones que parlen amb la variant nord-catalana, fet evidentment vexatiu.

CONCLUSIONS

En conclusió, volem referir-nos al repte enorme que representa l'esforç que cal fer per a redonar el prestigi perdut a la llengua catalana. Car generalment, el poble nord-català ha interioritzat profundament durant més d'un segle la peyoració i la manca de prestigi, perquè li han ocultat i amagat el seu propi passat literari mil·lenari. Però els fets són els fets, les obres literàries i la història cultural nord-catalana no es podien continuar ocultant per més temps. Una prova significativa, ens l'ofereix el senyor Christian Nique, rector de la Inspecció d'Acadèmia de Montpeller que, d'alguna manera, s'ha vist moralment obligat a publicar dos compendis l'any 2006, (potser per no arribar les mans buides a Barcelona on anava a signar un conveni de col·laboració amb el *Departament d'Educació de la Generalitat*), compendis dedicats a tots els ensenyants de la Regió Llenguadoc-Rosselló (3). Christian Nique desitjava que tots ells coneguessin la història de la llengua i la història de la cultura catalana i occitana, fet totalment nou.

Aquesta actitud nova i favorable, significa que les mentalitats i que les decisions d'alguns funcionaris molt significatius i significats de l'Educació Nacional de l'Estat francès estant començant a canviar. Cal doncs continuar intensificant la pressió i l'exigència de respecte envers les llengües i cultures històriques de França. Aquestes actituds favorables a les llengües de França, a l'occità i al català especialment, eren totalment impensables fa encara molt pocs anys. Sembla doncs que les circumstàncies polítiques estant canviant... Això, és potser la millor notícia pel futur.

(2) Pel "II Festival Transfronterer Vallespir-Alt Empordà 2008 de Dansa i de Música"
vegeu: <http://www.portal-vallespir.cat>

(3) Nique, Christian (2006): *Précis de langue catalane et occitane*, Académie de Montpellier.
: *Précis d'histoire catalane et occitane*, Académie